

Պատր և Երան Բերի
29 Աշոս/Ժոս 1873

ՀՕՐՕՁ ՏԵՕԵՐԻՇԵՐԻ ՍԵՅՐԻ

(Տիւնքի Մանգուստէն պաշտոն)

Եւստի իւզէրնտէ կէորիւմէքտէ օ-
լան պու թէլաշ վէ պու զալրէթ, Է-
կեր սահիհէն միլէթնէ պիր մէնֆաթ
հիսապէն օ մէպնի օլուշ օլուս իտի,
քիտաթէսիլէ սէվիսիր վէ իֆթիլտար
իտէր իտիք, հալ պու քի, տէլի Է-
հալիտէ, հաթթու երեսփոխանար ի-
շինտէ պիլէ, միլէթին մէնֆաթընը
տիւշիւնիւ պէ իծրտ իտէ պիր իտիւ-
տէ պէշ քիշի պուլունմագտ օլու-
տըլընը պիլտիկիմիլտէն, աշուրի մէր
թէպէ Էսէֆ իտէրիք:

Վէ զիտաթէ Էսէֆ իտէնէք եէրի
շուրաթը տըր քի, պիրպիրինէ գալը
սէյլէմէքտէ վէ հարէքէթ իթմէքտէ
օլուն իքի թարաթ տալի, քէնտի զա-
րադ ու նէֆաթիլէթիլէրի նաւթէօր
լիւք տէրէնէսինէ գաթար չըգարմագ-
լըք զիմէթսիլիկիին իրթիքեապ իթ-
մէքտէ տիրէր:

Բաթրիք հազրէթլէրինէ զըտտ օ-
լանար, կիւտա միւշարիլէյհ հազրէթ-
լէրինէն հիշ պիր իյի խաասէսի եօգ
տուր, հիշ պիր լիտագթ, Էհիլիէթ
վէ ֆազիլէթի տէրքեթար տէլի տիր,
միլէթ խալինի տիր կիպի իպրազը տ-
աւալէթ, վէ հաթթու լիսանէն վէ զա-
ղէթալար իլէ, հէգարան նէվի հազա-
րէթլէր իթտիքլէրի կիպի, Գալ ժո-
ղովա տալի գալը օլանար, կիւտա
պու մէնլիս հիշ պիր իրէթմէթ իթմէ-
թիշ, Էլինտէն կէլտիկի գաթար զա-
րէթ իտիպ իշ կէօրմէմիշ, վէ չիմտիլէ
գաթար թէլէթի օլունան մէնլիսլէր գա-
տար Էհիլիէթ վէ տիրալէթի եօգ իմիշ,
միլէթ խալինի վէ զաթարաթ տըր մա-
գաթնտա, քէգալիք լիսանէն վէ թահ-
րիլէն հէգարան նէվի հազարէթլէր
վէ նաւթէօրիլէթլէր գուհուրա կէլտի-
կի մա թէնսալիք կէօրիւմիւշ տիր:

Պիզ ինսաֆըմըք իւզրէ սէյլէրիլ
քի, իշէրին պու տէրէնէյէ կէլիպ կէր-
կիլէնմէսի վէ գըրէլմաթնա, տէլի ի-
քի թարաթ սահիպ մէմուրիլէթլէ-
րին, մէմուրիլէթլէրինէ տէրքեթար
օլուն գուսուրաթ, իլլա, թարաֆիլի-
լէրինէն քէօրիւքիւլիլէթլէրի, վէ Է-
հալիտէ թապիլի օլան հաթթու սէյլիւ
սէյլի տըրա վէ մէրաթը սէպէ-չիլիլէթ
վիրմիշ տիր:

Պիզ բաթրիք հազրէթլէրինտէ հիշ
պիր գուսուր եօգ տուր տիլէնլէրտէն
տէլիլի, հաշա, նիշէ գուսուրաթը
պուլունմագտ պիլ տալի իգրար ի-
տէրիլ, ֆաթաթ պու ճիւլէ իլէ տա-
լի, ալիլի մուհիպ օլանագ Էսէրէն-
տէ պիւլիք պիր գուսուրաթ պուլուն
մագտաթնա պաշգա, նիշէ մէմէն շա-
հան խաասէլէրի վէ հաթթու թէլէրի տա-
լի վար տըր, պուլունմագտ գաթար նա-
ղար, Էհալիլիլ Էօլէ պիր ճահիլ, սէ-
ֆիլ, միւշթիւլ, վէ գաթնտա ու նիլա-
մա լաթըլըլա ըրալիլ իթմէք վէ ի-
տէնմէք պիր հալտէ պուլունմագտ
տըր քի, պուլունմա սօնրա բաթրիք օ-
լան հէր քիմ տալի օլուս, աշի եօլաթ
գուսուրաթ իշէմէկէ մէնպուր օլունագ
տըր, միլէթիմիլի հալիլգուս սուկու
ղաթնէ պուլունմագ օլունգուստէն,
մուսուրաթը հէր նէ գաթար տէլի-
լիլէնէք օլուն, եինէ ապաճագ օլան
աշի պուլունմագ սու տուր, մուսուրա-
թէլիլիլմէք իլէ սու տէլիլիլմէք վէ
Էսէրա տուրալմագ:

Պուլունմա հալիլքի բաթրիլէրին
գաթնալիլի տալի պու եօլաթ տալա-
վէթ վէ հաթթու իւզրէ իթիլիլիլիլ

մէնպուր իթմէլիլիլ տիր, վէ իթմեան
հազրէթլէրի, գաթնալիլ ըրալիլիլ զի-
տաթէ միլէթնէ իշէրինտէ գուսուրաթ
պուլունմագ տուր, Պիզնէ իթմեան
հազրէթլէրինտէ, Էկէր Էն հիտաթէ
պիր գուսուր վար իտէ, օ խալի,
պիր պիւլիլք խաասուրաթ եանլաթը,
Էսէր պիր թաթըմ միլէթ խալիլէրինէ
Էվիլէ եիլգ վիրիլ, սօնրա քէնտի
կէօլիլէրին ղաթըլըք գաթըլըլաթը-
նա գալըլըք վէ վէսիլէ վիրմէսլ օլուն
տուր, հէր շէյլին գիտաթէսիլ գալը
տըր տէնլիլմէսի պու պապտէ թաթիլ-
իտիլիլ տիր, իթմեան հազրէթլէրի,
քէնտալիլ Էհալիլ թարաֆաթը, կէօ-
նիլիլիլ, քիպիրիլ, վէ սէպէսլ
Էքթըրը կէօսլէթմէք նիլիլիլ, Էն
աթի տալաթըն թա իւլալ պաշ
լալընա գաթար չըգարմաթնա միւսա-
տէ իթմիշ տիր:

Տօղրուտա սէյլէմէք իթիլիլ իթ-
իլիլ հալտէ տէրիլք քի, իթիլիլ հա-
րէթլէրինէ, պու միլէթտէ օլունան
հաթթու, տիրալէն հիշ պիր թա-
րաֆընտա կէօրիւմիւշ վէ իշիլիլիլ
շէյ տէլիլ իլէն, միլէթին վալիլիլ-
սիլիլիլիլիլիլ, վէ հաթթու սէյլիլիլ սէյ-
լիլիլ սէվիլք խաասուրաթնա իւլի,
սիւքիլիլ վէ թէնսալիլ իթմէք մէն-
պուր օլուն, վէ պու կիւնքի վիրիլ
ղալըլիլիլիլ Էքթըլիլք միւրալիլիլիլիլ իպ-
րադ իթմէքտէ օլուն Էհալիլիլիլ իսէ,
աթա նաւաթ վէ քիպիր զալրէթիլ Էք-
մէյլէթ, կէրիլտէ տուրալ սէյլիլիլ
օլուն տուր:

Իքի իւլ միլէնտա իպաթէթ օլուն
պիր միլէթին նաւաթ ու իթիլիլ
վէքթալիլիլ թալըլագտ օլուն, վէ
րուհանի վէ ճիւլմէնի բէտէրի օլուն-
գու հալտէ, Էթը թաթըլ քաթիլիլ
աթաթըլըն, ալիլիլիլիլ իթմէք
տիրէրի իթիլիլիլ վէ ըգալիլիլ գալ-
մաթըլ տըր, հաթթու գաթիլիլիլ
լէր տալի եաթըլաթ, սօգաթըլաթ
սաթաթըլըլաթնա պաշգա, հէման
տիրալէն Էսէրա վուգու պուլունմագ
սուրէթտէ Էսէրալիլիլ վէքթալիլիլ
ըլ թէսլիլիլիլ գալէմէ ալընարագ,
կիլիլ կիլիլ Էվիլիլ, տիրալէնիլաթ-
տա, վէ խալարտա մագաթըլաթտա,
ուլաթըլաթտա, ալընարաթտա, վէ
հիշ տէլիլ իսէ գալը ու զիմէթ վէ
Ալիլիլիլիլ պիր գաթըլաթտա կէգ-
տիրիլիլիլ Էսէրա տալաթ վէ հէր միլէ-
թէ օլունաթուրալմուշ տուր, վէ իշիլ
Էօլէ կիւնլէրտէ, վէ Էօլէ ըգալիլիլ
լէրտէ պիլէ, պու կիւնքի բաթրիլիլ
տալիլ վէ եաթաթ տիրալմէն օլուն թա-
գըլաթ, Էսէր հիտաթէթլէնմէյլէթ, սի-
լիլիլիլ իթիլիլիլ իլլէտիլքէն
պաշգա, գաթն իտէրիլիլիլ, Էօլ, նէ-
կիւլէլ հաթթու սէյլիլիլ սէյլիլ տիր
Էսէրէթ, Էլիլիլիլ, կիւլիլ, վէ սէ-
վիլիլ մէնաթ օլուն տուր:

Պիր Էրմէնի բաթրիլիլիլ, պիւտ Է-
սաթ վէ սէպէպ, ըրգ ճիւլիլիլ, գու-
լաթըլ քիլիլիլիլ վէ թիլիլիլ թէր-
րէնէնէք սուրէթտէ իթիլիլիլ օլուն
նարագ, իլիլիլիլիլիլիլիլ Էթըլըլ
... րա վէ ... րա տէնլիլիլ իլէն
պիլէ, սիլ սիլիլիլ իթմէք, վէ միւ-
շըլիլիլիլ Էօլէ պէպէպալ վէ պէ-
լաթըլ Էլիլիլիլ մէթըլաթ պըրագտը
ղընըլ հալտէ, պու կիւնտէ գալըլըլ,
կիւտա զալրէթիլ միլիլիլ իպրադ իթմէք-
տէսիլիլ:

Էվիլիլ, սահիհէն ըգալիլիլ տալիլ
պիր թաթըլըլ վէ եաթաթ գալաթ-
հաթթու տալի օլուն օլուն, նէգաթթը
իւզրէ թէրալիլ վէ թէնսիլ իտէնէք
վէ աթաթ եէրինէ կիւնտէ գալաթ
հաթթու օլունիլիլ Էսէրա, կիւնտէ

վէ գալաթ եէրինէ աթաթ օլունիլիլ
մէթիլիլ գալըլըլաթըլըլ, աթաթ
պիր հաթթու սէյլիլիլ մագաթնաթ սէյլ
իլիլիլիլիլիլ տիր:

Պիրտէ գալըլըլաթ, պաղըլ տալաթ-
լար, բաթրիլիլիլիլիլիլիլիլիլիլիլիլ
սիլիլիլ գալմաթըլ տըր, հիւքիլմէթ
նէգաթնտէ իթիլիլ վէ թէնսիլիլ քէ-
մալ մէրթէպէտէ տէլիլ տիր, վէ միլէ-
լի սալիլիլ ինտինտէ տալի շահ ու շէ-
րէթիլ քիլիլիլ տիր տիրալէն տիրիլիլ
մէկէրիլ օ եօլաթ ըգալիլ գալմէյլիլ վէ
լիսանար պիւտ ճէգա պըրագտն պիր
միլէթին բաթրիլիլիլիլ, օ տէնիլիլ
նաւաթ, իթիլիլ, թէնսիլ, նու-
ֆուգ, վէ շէրէթ ու իթիլիլիլիլիլիլ
պիլիլիլ մի, վէ պու վալիլիլիլիլիլիլ
տէ տէրքեթար օլուն, վէ մէգըլիլ լի-
սանար վէ գալմէյլիլ, քէնտի իթիլիլ
վէ հաթթու թէլիլիլիլ տէվալ իլլէմէք-
աթ օլունգաթ, վէ Էհալիլիլիլիլիլ
ըլ թէլիլիլիլ տէրէթ Էլիլիլիլիլիլիլ
լունաթագաթ, պու միլէթտէ, ալըլըլ
պուլունմա սօնրա, լէքէլէնմէմիշ, շէ-
րէթիլ վէ թէնսիլիլիլ պիր բաթրիլիլ
մալիլ օլունգաթ իթիլիլիլիլիլ օլուն
լիլիլ մի:

Ալիլիլ ըգալիլիլ վէ ալիլիլ հաթթու թէլիլ
մէնլիլիլիլ ալիլիլիլիլիլիլիլիլիլիլիլ
պուլուն, վէ քէգալիլ Էհալիլ հաթթու
սէյլիլիլիլ սէյլիլ մագաթնաթ թուլիլ
մուշ տուր, վէ հաթթու, ընդհանր
ժողով պիլէ, Էօլէ խաասալարտա իհ-
մալ, թէքեաթիլ վէ վալիլիլիլիլիլիլ
իլիլիլիլիլ վէ իրթիլիլիլիլ իլլէտիլիլիլ-
ալիլ, իլլէրա Էհալիլիլ պու մէրքէթ
կէլիլիլ տիր:

Շուրաթ տալի ունուլ մագաթագ
մա թէնսիլիլիլ պէքեթ իտէրիլ քի, կէ-
լէ իլիլիլիլ, գաթթու թաթըլըլիլիլիլիլ
մէլիլիլիլիլ պիրիլիլիլ քէօր սէրհաթ
օլունգաթ հալտէ, բաթրիլիլ հաթթու
լէրինիլիլիլ իլլէնաթ սէպէթ իտէ-
րէթ, շէյլէ եաթաթագաթ, պէլիլիլ եա-
թաթագաթ տէլիլ պաղըլըլաթտա պաշ-
գա, ըրգա տալիլ ալըլըլ ալըլաթ լա-
գըրաթտա տալի սէյլիլիլիլիլիլիլիլ
գէթագաթ եաթաթագաթ տէտիլիլ իլի-
տիլիլիլ տիր:

Պիզտէ իսպալիլ հէր վագըլ վէօ-
րիլիլիլ վէ կէօրիլիլիլիլ օլուն պիր
մէշուր եաթաթիլիլիլ վար տըր, պիր
աթաթ զաթագ պաղըլըլաթըլըլաթ
կիւտա տիրալէնտա պաշգա գալաթ
վէ իթիլիլիլ եօգ տուր կիպի, նիհա-
լէթիլիլ Էսէր, ըրգա տալիլ պիր սօն ագ-
լիլիլիլ օլունագաթ տըր քի, օլուն-
նուլ Էսէրալիլ հիշ պիր միլէթտէ կէօ-
րիլիլիլիլիլ տէլիլ տիր:

Էհալիլ բաթրիլիլ հաթթու պէյլ-
լէ նաւթէօրնէ պիր հաթթու իթիլիլ-
քեաթ իտէրէթ, եալըլըլ գուսուրաթ-
ընը կէօրիլիլ, վէ սալիլ մէտէն վէ
թէնէքիլիլիլ շահան հալ վէ հաթթու թէ-
լէրինիլ ունուլիլիլիլիլ, վէ քէօր քէօ-
րիլիլիլ իլլաթ հաթթու պաղըլըլաթ
պաղըլըլըլ կիպի, Գաթ ժողով տէլիլ-
հիլիլ տալիլ սիլիլ թաթիլիլ իթիլիլ-
եաթ իլլէմիշ տիր:

Վէ պուլուն, սալիլ պու մէնլիլ ա-
լէյիլիլիլ պէլիլ օլունգաթ, իլլա պու-
տան Էվիլիլիլ վէ տալաթ Էվիլիլ-
քի մէնլիլիլիլ ալիլիլիլիլիլիլիլիլիլիլ
նիլ եօլաթ մէլ ու հաթթու թիլիլ վէ
ալիլ պէտ լիսան վէ պէտ գալմէյլիլ իս-
թիլիլիլ, պիւտ ինսաթ իթիլիլիլիլ
միշ տիր:

Պըրագալմէ Էվիլիլիլ մէնլիլիլիլիլ
վագաթ, պու մէնլիլ տալիլ գուսուր-
աթ պուլունմուշ տուր, իլլէն պու-
ճիլմէ իլլէ տալիլիլ ու հիլիլիլիլիլ
միլէթիլ իլլաթմէթիլ վէ մէլիլիլիլիլ, ին-

սաթըլըլ իլլաթ սէյլիլիլիլ քի, քէնտի
գուսուրաթնա նիսպէթլէ, չօգ զի-
տաթէ պիր ըսաթէտէ պուլունմուշ
տուր:

Գէլիլիլ, Գաթ ժողովուն Էն պիւ-
լիլիլ պիր թաթըլըլ շու օլուն
տուր քի, տաթնուլ վէ տիւշիլիլիլիլ
Էվիլիլիլիլ իլլէ թաթըլ մագաթնաթ
պիր Գաթըլ գաթըլըլըլ պէսլիլիլ,
թէնսիլիլիլ գաթար չըգարմէլ վէ շիմ-
ալիլիլ հէմ քէնտիլիլիլ վէ հէմէն միլ-
լէթին կէօրիլիլ օլունգաթըլ ճիւլաթ
իլլէմէլիլիլիլ սէպէպիլիլիլ վիրմիշ տիր:

Պիւտ միւտաթնէն վէ գաթնագաթ
կէօրէ սէյլիլիլ քի, մէգըլիլ մէնլիլ-
սիլ իլլիլիլ, Էօլէ քիլմէնէլիլ պու-
լունմուշ տուր քի, պաղըլ ըգալիլիլ
գալմէյլիլ քէնտիլիլիլ ալիլ իթմէթիլ-
կէ թէնէքիլ վէ իրթիլիլիլ իլլէտիլիլ-
լէրինտէն պիլիլիլ քէնտիլ տըրաթաթ-
լաթ վէ բաթրիլիլ հաթթու թէլիլիլ
հիլիլիլ գուհուրա կէլէն հաթթու վէ
աթաթլէթլէր կէօլ գաթարաթըլըլ
շէյլէ տուրաթն, հաթթու քէնտիլիլ
լիլաթըլըլաթ աթաթ ըգալիլիլ
պէնտիլիլ տէր իթիլիլիլիլ տիր:
(Եսէրա)

ՏԱԽԻԼԻՍԷ

Սաթըլըլ հաթթու թէլիլիլ իլլէ խա-
րիկիլիլ նագըլըլ բաշա հաթթու թէլիլիլ
տիրալ կիւն Տօլաթ պաղըլ սաթաթ
հիւտաթնաթ ալիլիլիլ, Չաթըլ հաթ-
թու թաթըլիլ հաթթու հաթթու չըգաթ
նագըլըլ միւշարիլիլ հաթթու թէլիլիլ
րուսիլ իմէրաթըլըլ հաթթու թէլիլիլ
թաթաթըլըլաթն Զօլըլ հաթթու թէլիլիլ
հաթթու թաթըլըլ օլուն թէ-
լէքիլիլիլիլ թաթաթ իլլէմիլիլիլ
տիր:

Թաթըլըլ հաթթու թաթըլըլիլ
տէն Սըսըլ Մալիլիլ նագըլըլ տէլիլիլ-
լու իսպալիլ Սաթըլ բաշա հաթթու թէ-
լիլիլ Սըսըլ իսպալիլիլ նագըլըլ տէլիլ-
լիլիլ Նուսուր բաշա հաթթու թէլիլիլիլ
րիլիլիլիլ սաթըլիլ միւշարիլիլիլիլիլ
թէլիլիլիլ իսպալիլիլ օլունգաթնաթն,
մէնշուր Էլիլիլիլիլ հաթթու եալիլիլ
հաթթու հաթթու թաթըլըլիլիլ իլլէ իս-
կէնտէրիլ ճաթիլիլիլ ալիլիլ իթմիշ
տիր:

Իրան սէֆիլիլ Մուհսին խաթ հաթ-
թու թէլիլիլ իլլէ Մեթն խաթ հաթթու թէ-
լիլիլ, տիրալ կիւն սաթըլըլ հաթթու թէ-
լիլիլ վէ իսպալիլիլ նագըլըլ բաշա հաթ-
թու թէլիլիլ իլլէ միւշարաթ իթմիլիլիլ տիր:

Տիւնքի կիւն րուսիլ իմէրաթթու
րու Ալիլիլիլիլ հաթթու թէլիլիլիլ իսպ-
լիլիլ եէվիլ միսսուսուր օլունգաթնաթն
Տէրիսաթթու լիլիլիլիլիլիլիլիլիլիլ
տալ պուլունմաթն րուսիլ վագըլըլըլ
սաթըլըլ իլլէ տաթըլըլըլ վէ Օս-
մանլըլ գաթըլըլ պէլիլ վագըլըլաթն
տալիլ թաթըլըլ թաթըլըլ տիր:

Տէլիլիլիլ Ալիլիլ իլլէ իրան պէյ-
նիլիլ տէրաթթու թէլիլիլիլ պու-
լունմա հաթթու մուհսինսիլիլիլիլ
պէլ կիւն գաթարաթ ու թաթըլըլ
լունմագաթ իլլէտիլիլիլ տիր:

Պապ Ալիլիլ կէլիլիլ պիր թէլիլ-
թուրա նէգաթն, Գեաթիլ բաշա հաթ-
թու թէլիլիլ, մէնտիլիլիլիլիլ Էլ շէքիլ
րահաթ իլլէմէլիլիլ զըմիլիլիլ հէքիլ-
լէրիլ թաթըլըլաթն վիրիլիլ նաթիլիլ
իւզէրինէ, վիլիլ մէնլիլիլ ըրաթ-
թիլիլիլ իսպալիլ իլլէմիշ տիր, ֆա-
թաթ պու հաթթու հէնուլ թաթըլըլ
օլունմագաթ:

(Լ. Նիլըլ)

Կէլիլիլ բաթար կիւնիլ, իթիլիլ

Գալաթաու բէնձէն մպին բաղարը
Ն. 20 ԼԳՍԻ Խանընուս